

ESCAPADES

REFUGI D'ERMINIS. MUSSARRA

per Antonio Mora Vergès

Un dissabte havíem decidit anar a fer un tomb pels límits de les tres comarques, que malgrat la inexistència legal, ens estimem de tot cor, l'Alt Vallès, les Valls del Montcau i el Moianès.

Deixàvem els cotxes ben aparcats al costat de la carretera, tot just passada la cruïlla entre la B124 de Sant Llorenç a Monistrol de Calders, amb el trencall que permet accedir fins a Mura i Talamanca, l'indret s'anomena el Coll de LLigabosses.

Quasi al nostre davant, perfectament indicat comença la pista forestal per la que accedirem a la Mussarra, a l'inici del camí de terra, una senyal prohibeix clarament l'accés a qualsevol vehicle - cotxe o moto -, amb l'excepció de propietaris i serveis; si l'autoritat es limita únicament a penjar cartells, potser fora millor dedicar els recursos per atendre qüestions més urgents, al llarg del matí ens ha calgut parar compte en moltes ocasions, al pas de tota mena de vehicles, tot terrenys, turismes, furgonetes,.. i certament no pertanyen a cap de les categories exemptes de la prohibició, propietaris o serveis, eren candidats - un grapat més - al doctorat *carotidas causa*, que val a dir està força generalitzat per la nostra terra.

La Mussarra

Ben aviat contemplàvem Talamanca des dels primers estreps de la Serra de la Mussarra, en algun moment el camí, ens permetia albirar també les cases més altes de Monistrol de Calders, això en un dia de calor i calma, és una de les avantatges de caminar per les parts altes.

La Mussarra, refugi d'erminis, en la etimologia llatina, està en un alt, des del que tens sempre una visió perfecta de Talamanca i darrera seu la muntanya de Montserrat, les terres del Bages, Calders, i en la llunyania les muntanyes de la serralada pre-pirinenca i els cims més alts dels Pirineus. Només cal tancar els ulls, i situar-se a les darreries de l'any 900 principis del 1.000, per comprendre que amb una mínima presència humana, amb un clima menys alterat del que tenim ara, l'existència

d'erminis en aquestes contrades era no tant sols possible, sinó perfectament previsible; admetre doncs, que la denominació d'aquest lloc situat en un punt elevat de la serralada litoral, comparable a la Musara tarragonina amb característiques similars, reforça i fa versemblant la tesi de que fos justament la presència d'erminis, la que dones aquest peculiar nom de lloc, Mussarra o Musara.

La casa després d'una reconstrucció i restauració, feta amb molta cura pels seus actuals propietaris, en la qual s'han conservat i reforçat tots els elements constructius antics, està habitada per uns masovers, i serveix de segona residència als actuals propietaris, i esperem que també l'ermita preromànica de Sant Pere de Mussarra, recuperi en algun moment del futur la seva funció religiosa.

Seguim el nostre passeig fins al Bosc de Mussarra, i ens aturem a esmorzar sota l'alzina de la casa anomenada del Bosc, que val a dir, que més que una casa, és un conjunt de magnífiques edificacions entre les que ressalta l'ermita romànica, on en la diada de la Mare de Déu del Roser, hi ha un aplec i trobada.

Ens arribem encara fins a Sant Pere Màrtir, edificada a les envistes de Monistrol, fa més de 200 anys, per tal d'impedir el pas de les tempestes de pedra i granit, que acostumàvem a malmetre la verema.

Sobta per als qui ho desconeixen, el passat vitivinícola d'aquest poble, lligat al conreu generalitzat en les terres del Bages, fins a l'arribada de la fil·loxera.

Advertim en aquelles alçades, les restes d'una estructura que ens fa pensar en una torre de guaita, des de la que possiblement es rebien senyals del Castell de Talamanca i del Castell de Calders.

La tornada fins al cotxe, esdevé un passeig, que fem en poca estona.

(Avui a Catalunya és més fàcil trobar-se un armeni - natural d'Armènia - , que un ermini, mustela erminia, família dels mustèlids, mamífer carnívor, d'uns 35 centímetres de longitud des del musell fins a la cua, de pelatge delicat i molt suau, amb diferents tonalitats que van des del blanc a l'hivern, al vermell groguenc a l'estiu. Actualment se'n troben únicament als Pirineus, on viuen entre els 1000 i els 3000 metres d'alçària. La seva pell és molt preuada.)

Mare de Déu del Roser